

Spis treści

Wstęp	9
Część I. Mit kresowy w literaturze	15
Krzysztof Buchowski – <i>Mit litewski jako część mitu Kresów Wschodnich</i>	17
Renata Pomarańska – <i>Kiedy „swój” stał się „obcym”, czyli o „kainowej zbrodni” w literaturze kresowej</i>	27
Monika Żeromska-Ciesielska, Tomasz Ciesielski – <i>Mitologizacja Kresów początku XX wieku we wspomnieniach Eugeniusza Janiszewskiego, Heleny Kutylowskiej, Julii Rutkowskiej i Juliana Ścibora-Marchockiego</i>	49
Zdzisław Marcinów – <i>Ziemiańska Galicja. Wątki rodzinne w prozie Andrzeja Stojowskiego</i>	75
Jolanta Załączny – <i>Poetyckie zauroczenie Kresami w twórczości Mariusza Olbromskiego</i>	87
Elżbieta Dutka, <i>Dekonstrukcja rodzinnego mitu kresowego i narracja „spóźnionego wnuka” w „Salkach” Wojciecha Nowickiego</i>	101
Część II. Przedmurze Rzeczypospolitej – Kresy Południowo-Wschodnie	117
Zbigniew Bereszyński – <i>Kresowe przedmurze Rzeczypospolitej – mity i rzeczywistość. Próba krytycznej analizy dziedzictwa polityczno-militarnej historii Kresów Wschodnich</i>	119
Aleksandra Skrzypietz – <i>Bez „żadnej desperacji i niewieściego kwilenia”. U źródeł mitu kobiety kresowej</i>	139
Jacek Szpak, <i>Książę Leon Sapieha – Galicjanin nieco zapomniany</i>	165

Mirosław Piwowarczyk – <i>Liderki pracy społecznej – działalność Zjednoczenia Polskich Chrześcijańskich Towarzystw Kobietych we Lwowie w okresie (1914) 1918–1939</i> _____	185
Antoni Krzysztof Sobczak – <i>Kadra Mazowieckiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej w Ciechanowie i jej rola w budowie struktur ochrony granic na Kresach w latach 1928–1939</i> _____	201
Joanna Gierowska-Kałuża – <i>Wizja polskiej polityki wobec Ziemi Wschodnich w świetle wewnętrznych biuletynów informacyjnych Straży Kresowej</i> _____	219
Część III. W stronę Wilna – Kresy Północne _____	237
Anna Haratyk – <i>Obraz Wilna i jego mieszkańców w podaniach i legendach</i> _____	239
Ewa Andrysiak – <i>Alfons Parczewski a Wilno</i> _____	265
Mirosława Regina Kozłowska – <i>Wilno stołeczne czy kresowe? W kręgu dyskusji o tożsamości: wielokulturowość – peryferyjność – kresowość</i> _____	287
Aleksander Głogowski – <i>Specyfika Okręgu XVI Wileńskiego Policji Państwowej 1922–1939</i> _____	305
Część IV. Między Kresami Wschodnimi a Zachodnimi _____	321
Joanna Lusek – <i>Olgi Zarzyckiej-Regorowiczowej „Wspomnienia z plebiscytu górnośląskiego i trzeciego powstania”</i> _____	323
Jarosław Durka – <i>Wystawa wołyńska 1928 roku – organizacja i znaczenie</i> _____	337
Tomasz Śmiałek – <i>Harcistrz Marian Rosen (Różewicz) 1911–1984. Lwów – Bytom – Montreal – Vancouver</i> _____	353
Piotr Gołdyn – <i>Nauczyciele z Kresów w szkołach Wielkopolski Wschodniej w okresie II Rzeczypospolitej</i> _____	387
Maria Radziszewska – <i>Nauczyciele z Kresów Wschodnich organizatorami szkolnictwa na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej</i> _____	403
Adriana Dawid – <i>Ze wspomnień Kresowian zgromadzonych w Archiwum Historii Mówionej www.e-historie.pl</i> _____	423
Indeks osobowy _____	439
Indeks miejscowy _____	451

Table of Contents

Introduction	9
Part I. Borderlands myth in literature	15
Krzysztof Buchowski – <i>Lithuanian Myth as a part of Eastern Borderlands Mythos</i>	17
Renata Pomarańska – <i>When “us” became “them” – the “Cain crime” in Borderland literature</i>	27
Monika Żeromska-Ciesielska, Tomasz Ciesielski – <i>Mythologization of the early 1900s Eastern Borderlands in the memoirs of Eugeniusz Janiszewski, Helena Kutylowska, Julia Rutkowska and Julian Ścibor-Marchocki</i>	49
Zdzisław Marcinów – <i>Landowners’ Galicia. Family motifs in Andrzej Stojowski’s (1933–2006) prose</i>	75
Jolanta Załęczny – <i>Poetic enchantment by the Eastern Borderlands in the works of Mariusz Olbromski</i>	87
Elżbieta Dutka – <i>Deconstruction of the family Borderlands myth and the narration of “late grandson” in “Salki” of Wojciech Nowicki</i>	101
Part II. The Vanguard of the Commonwealth – Southeastern Borderlands	117
Zbigniew Bereszyński – <i>Eastern borders of Poland- myths and reality An attempt at a critical analysis of the political and military heritage of Eastern Borderlands</i>	119
Aleksandra Skrzypietz – <i>Without “any despair and woman whining”. The source of Borderlands woman myth</i>	139
Jacek Szpak – <i>Rev. Leon Sapieha. A forgotten politician</i>	165

Mirosław Piwowarczyk – <i>Leaders of social activity – the activities of United Polish Christian Women Societies in Lviv between (1914) 1918 and 1939</i> _____	185
Antoni Krzysztof Sobczak – <i>The staff of Masovia District Border Guard Inspectorate in Ciechanów and its role in building border defense structure in the Borderlands between 1928 and 1939</i> _____	201
Joanna Gierowska-Kałuża – <i>The vision of Polish policies regarding Eastern Lands in view of the Information Bulletins of the Borderlands Watch</i> _____	219
Part III. To the Vilnius- Northern Borderlands _____	237
Anna Haratyk – <i>The image of Vilnius and its inhabitants in folk tales and legends</i> _____	239
Ewa Andrysiak – <i>Alfons Parczewski and Vilnius</i> _____	265
Mirosława Regina Kozłowska – <i>Vilnius – capital or borderland? The discussion of identity: multiculturalism – outsidersness – borderlandness</i> _____	287
Aleksander Głogowski – <i>The specifics of District XVI of Vilnius National Police 1922–1939</i> _____	305
Part IV. Between Western and Eastern Borderlands _____	321
Joanna Lusek – <i>Olga Zarzycka-Ręgorowiczowa's „Memoirs from the Upper Silesia Plebiscite and the Third Uprising”</i> _____	323
Jarosław Durka – <i>1928 Volhynia Exhibition – organization and significance</i> _____	337
Tomasz Śmiałek – <i>Scoutmaster Marian Rosen (Różewicz) 1911–1984. Lviv – Bytom – Montreal – Vancouver</i> _____	353
Piotr Gołdyn – <i>Teachers from the Eastern Borderlands in Eastern Greater Poland schools during Second Polish Republic</i> _____	387
Maria Radziszewska – <i>Eastern Borderlands teachers as organizers of schooling in Warmia and Masuria after World War Two</i> _____	403
Adriana Dawid – <i>The memories of Eastern Borderlanders amassed by the Spoken History Archive www.e-historie.pl</i> _____	423
Index of names _____	439
Index of places _____	451